

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felelős szerkesztő:
Dr. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Plac-utca 47. és 49. szám.

Az orosz nép zsarnoka.

Ezrével hull messze Ázsiában az orosz katona s ezrével marad ott hon nyomában az özvegy és árva. Iszonyu mezőkön temetetlen holttestek, halálkinjukban hörgő sebesültek, agyoncsigázott szenvedők, akik vándorogva viszik a nem tudni meddig tartó életük terhét kinos utjukon — ideát pedig, az európai Oroszországban fényes palotákban fényes császári ünnepek, mindenütt pompa, mindenütt disz és pazarlás, a kutya is fánkot ebédel, mert keresztelik az orosz trón örökösét. Nagy ünnepet ülnek, minden főpapok imádkoznak, tömjénfüst libeg és mondja a minden oroszok vékonytestű beteges császára: Amíg egy katonám van, amíg egy rubel van az állampénztárban, a háboru tart.

Nagy mondás. A maga pénztáráról ugyan nem szólt semmit a muszka császár, ellenben amazt a másikat, a mely az ő megnyomorított rabszolganevének verejtékes filléreit tartalmazza — azt ugyan áldozatul adja. És a rabszolgáit is. Hadd pusztuljanak! Marad még elég! Czár parancsol: a czár parancsol és mennek a hadak, hogy néhány

millió szélhámos koreai üzleti befektetését jövedelmező üzletté tegye a halála árán az istenadta nép.

Nagy szó, amit a muszka császár mondott s valóban rémitő dolog, mikor ma egy ember azt mondja: akarom, hogy dögöljete meg a madzsu pocsolyákban százezerenkint, nekik engedelmessé kell. Pusztuljatok el egymás tetején garmadában heverők, fulladjatok meg társaitok lefolyó meleg vérében, dögöljete meg, csak dögöljete meg, mert véráldomás kell arra, hogy emiatt egy fenséges gyermek született . . .

Iszonyu mondás. A békeczár, a kit tanácsosai forgatnak jobbra és balra, valami nagynak látszó esküt mondott e szavaival, talán megakarta vele remegtetni a világot s valószínű, hogy ha nem is az egész világot, de a maga népét megremegtette vele.

Mert amugy a helyzet a harcz terén nem úgy áll, mint ahogy a fényes palotákban vélik. Hiába vannak az ugynevezett hivatalos jelentések, a tenyek mást beszélnek. Az orosz hadsereg demoralizált, a tanult és kitudó hadvezéreit működésükben megbénítja a nyakukba küldött sok mindenféle fenséges udvari kegyencz, már pedig

Benedek is megmondta a sorok között, hogy miatta lehet a sok gyerekkorú fenséges ur tábornok is, de viselje szép egyenruháját a szalonokban és ne akarjon parancsolni tapasztalatokban megőszült szakembereknek.

És a nagyhirű balti flotta megindult az ázsiai tengeri harczterre. De a szemfüles angol újságírás már tudja, hogy e hajók legfiatalabbja is husz éves, más része a tisztas negyvenedik életét is meghaladta. Ami annyit jelent, hogy gépezetük az ördögé lesz, mire a föld tulsó oldalára érnek. És amott az egyenruhákba bujtatott, odahurczolt, fegyverekkel ellátott istenadta nép, melyet nem lelkesít semmi, amely azt sem tudja, miért van ott, amelynek gyötrelme a hazája, átka Szibéria, demoralizáltan, kifosztottan, megverten áll, ahol állni bir s ha nem bir, fegyverét eldobván, megadja magát abban a bizonyos reményben, hogy az ellenségnél a tisztességes bánásmód országába jut. Haladnak „előre” Mukden felé, vérrel áztatva a zsarnok parancsszavából a tatár földet. És nehéz gond ül a lovasok mögött. Kételyek az agyban, felháborodás a lelkekben, a szivekben pedig szivettépő keserűség. A

Az orvos tévedése.

Irta: **Zih Sándorné.**

A kis beteg leány lázas testtel forgolódott az ágyban, nehezen szedte a lélekzetet, olyan kinosan, hogy sovány kis mellkassa hullámszába hozta a takarót.

Szomoruan nézte az anyja a nehéz küzdelmet, a mit a gyermek az életért vívott a — halállal.

Még nem törte meg a nyomor teljesen, még nem ölte ki szívéből az anyai szeretetet. Még nem jutott el oda, hol a teljes lemondás kezdődik, a hol már megszületik a közöny az érzelmek mindennemű válfaja iránt, a hol már az állati ösztön működik csak a létfenntartás, a mindennapi kenyér megszerzéséért.

Az ajtó csendesen megnyílt és egy fiatal leány lépett be rajta, óvatosan hajtotta be, hogy zajt ne okozzon.

Az asszony mellé ült és úgy beszélt csendesen:

— Azt mondta ez a doktor, Anna, hogy reméljük, talán még megmentheti a gyermeket. Azonban nem bizonyos, mivel a másik orvos, a kit tegnap hívtatok hozzá,

nem jól kezelte, szemvizet irt fel a roncsoló toroklob gyógyszer helyett.

Az asszony rémülten sikoltott fel:

— Irtózat, hát meg se nézte jól, mi bajá van!

A leány csillapítgatni kezdte:

— Csendesen, fel ne ébreszt a gyermeket, a baj már meg van, csak a jó lsten segít; hanem nagyobb baj az, hogy az urad is hallotta, s rögtön elküldött a hibát tévő orvosért, s most tajtékzó dühvel fenyegetődzik, hogy leüti, ha ide jön.

A két nőt a rémület zsibbadása köztötte le. Tudták, hogy a züllött embertől még az is kitelhetik.

Már csakugyan léptek hallatszottak, s a férfitől kísérvé belépett az orvos.

— Doktor ur! . . . vagy hóhér, gyilkos, vagy minek nevezzem, — kiáltott vérben forgó szemekkel az ember — mit tett a gyermekemmel?

Az orvos bámulva eézett reá:

— Megbolondult maga — kiáltott a dühösen toporzékoló emberre, — hát mi baja én velem?

— Mi bajom? — nevetett gunyosan az ember — az, hogy meg se nézte jól a

betegét, csak találmra irt fel valami kotyvalékot, a melyről később, hogy szemviz! . . . de meg keserüli — orditozott a kisember felágoskodva az athléta termetű orvos előtt, lobogtatva kezében a recepétet, — beperélem bezáratom érte.

Az orvos dühösen emelgette a botját, mintha rá akarna ütni az emberre, az pedig holthaltványává válna indulatában, egy súlyos vasdarabot kapott fel.

E pillanatban ugrott elő a leány:

— Csendesülj, — kiáltott parancsoló hangon az emberre, megfogva kezében a vasdarabot. — Te vagy az oka, hogy ily könnyelműen bánjak gyermeked életével.

— Nézz körül a szobában, a nyomor, a szegénység képét mutatja minden! Ki gondolná, hogy e rongyos fészekbe olyan emberek laknak, a kiknek még kedves a gyermekük, a kik nem örülnek a halálnak. Mért iszod el a fizetésedet, mért törsz, pusztítasz el itthon mindent részegen, a mi még megmaradt a multból? . . . Az orvos ur gondolta, hogy ugysem fogsz neki megfizetni, azért nem fárasztotta magát az alapos vizsgálással?

Az orvos a leány szavaira kinos za-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után**

ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aianti czéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár **Basel** (Svájcz.)

békeczár azonban a cifra ruhában csak szónokol tovább és pezsgővel kezében élteti azt a darab új életet, a mely százezer halálos átok nyomában kelt.

Az ilyen zsarnoki önkény ellen való küzdelemben szabadsághősökké, az igazság és jog harczoisaivá válnak — a bombavető is.

Az ujságíró.

(B. B.) Az osztrák fővárosban a művelt világ nagyhatalmának képviselői tanácskoznak most. Ugy hívják ezt a nagyhatalmat, hogy sajtó. Politikusok, diplomata, államférfiak meghajolnak előtte, a hírlapíró előtt; aki vesz egy üres papiros lapot, annak nevet ad, ami fogalomvá válik, ír rá sorokat, amik köztudattá válnak és kényszeríteni tudja az adótól rettegő közönséget, a könyvet nem olvasó közönséget, hogy azt a tele írott papirlapot megvásárolja, azt mohón várja, jó, rossz sorsában egyformán elolvassa, vele lelkesedjék vagy őt szidja, de nélküle ellenni ne tudjon. Oh, az a hírlapíró igen nagy ur.

Van neki a nagy uraságához egy kopott tolla, amiből generális bot lehet, csak jól kell fognia. Van neki egy ütött-kopott íróasztala, abból is válhatik még terített asztal, vagy koporsó egy bukott pálya számára. Mindez attól függ, hová sodorja a gondolatok boszorkánytáncza az írókat. Mert az író is egy nagy urnak szolgál, nálánál sokkalta nagyobb hatalomnak. Ugy hívják ezt, hogy igazság? Nem. Ugy hívják ezt, hogy emberiesség? Nem. Neve ennek a hatalmasságnak az impresszió.

Az impresszió termékenyíti meg a hírlapírókat. Minden más rákényszerített gondolat a robot kinos verejtékcseppjeit szedi tőle s végre kiszárad. De amely gondolat szívét meg tudja termékenyíteni, az neki gazdagsága, az kiváltja rejtett értelmi erőit, agyában képzetrájakot teremt, bizalmat önt belé s lelket ad a munkába. A gondolat és az író nem tudja szeretni szellemének gyermekét, a rossz házasság gyötrelmeit szenvedni, a kedély benső életét nem éli többé; ha munkája őt nem boldogítja, boldoggá mászt sem tehet.

De a kedélynek milyen nemes talaja kell ahhoz, hogy ott a dudva ne lenyomáson! Aki napról-napra maga előtt látja felvonulni az élet hiúságait, az elnyomott tisztességet törődött anyóka módjára s tündöklő, kaczer hölgyként a hunczutot, a kapzsit és és a gonoszt; akivel mindennap alkuszik az előretörés ösztöne, a kitüntetés reménye, az ambíció fényes ígéretei és szemben van ezekkel a szürke kötelességérzet, mely rendszeren csak sőtlan kenyeret ígér, gyakran vad hajszával és foghazzal fenyeget. És csak egyszer kell engednie jobb nitének rovására: jó szellemét örökre elveszti.

Kötelesség! De hát ki mondja meg azt az írónak, hogy mi a kötelessége? Ird meg az igazat. De hát ki mondja meg azt, hogy mi az igaz? Hiszen a napi események borzasztó halmazatában az érzékeny lélek látóképessége is elvész. A történetek sugárainak mind az író lelkén kell átszűrődnie. Hidat kell verni az okozatok hézagai között. Az események vegyi képletében fel kell neki ismernie az ellenséges és a barátságos elemeket. Mert ő a nyilvánosság igazságszolgáltatásának rögtönítelő szerve. Szemével még fotografálja a történetet, agyában már meg kell a magyarázatnak születnie. Megkövetelik tőle, hogy nyomban az igazságérzet helyes ösztönét alkalmazza. A látás és érzés ezerek helyett hivatalból kötelességeihez tartozik. Aztán haragudnia, gyölködni, szeretnie, lelkesednie kell, mindig egyéni energiájának erejéből. Ő van legelől a csatavonalban; holnap ki jön utána, azt nem tudni. Meglehet, holnap egyedül marad. Elkesélt egy érzéssel, egy gondolattal és ez annyi, mintha egy élettel kesélt volna el.

Szidom a sajtót én is, hisz ezer czim alatt akad vele naponként dolgom; ő a szolgáló, az ur, a segélyt kérő s a kegyet osztogató, az alázatos és a büszke, a hízogó és a büntető. Pontról-pontra jó lábon lenni e mindenessel hogy is lehetne már! De sokszor meghatva figyelem a munkások tevékenységét. Ezeket a kenyéren és vizen lelkesülő ideggyepezeteket, akiknek öröm az emberiség öröme, fájdalom a szenvedők fájdalma; akik tűzbe jönnek, lármáznak, veszekszenek, diadalkiáltásra fakadnak is rendszeren olyan dolgokért, melyek messze túl vannak az egyéni érdek határkörén. És még az az illúzió sem részegíti meg önzésüket, hogy nekik több hasznuk legyen abból, a

mibe lelküket fektetik, mint hogy a nagy zsarnok: a közönség egy órára elszomorodjék vagy felinduljon.

Kedves közönség, tiszteld a sajtót, vagy legalább egy olyan napod legyen, amikor megbocsátod bűneit. Ha téved az író, hidd el, még akkor is ő a legbátrabb tévedő s hidd el, nincs olyan hiba, nincs olyan igazságtalanság, amelyben ne legyen annyi bűbáj, mint a rossz asszonyban, akit ismerve is szretnünk kell, vagy akit ismeretlenül is szeretnünk muszáj. Csak becsülje tollát s szeresse gondolatait az író, még hibáiért is mentve van; ha pedig a mindennapi szellemi termelés csatavonalába hit nélkül s érzelmi összhang nélkül száll, akkor szomorú végzete az, hogy irásából kivész az erő s neki magának el kell sorvadnia.

Vármegyénk és közelvidéke.

Az esperesválasztás. Az alsószabolcsi hajduvidéki ev. ref. egyházmelegyében most folyó esperesválasztásnál a szavazatok beadásának határideje szeptember 20. A választó egyházak közül sokan nem tudják, hogy Soltész László visszalépett és reá adják szavazataikat. Így a püspökladányi egyház a maga 5 és a földesi egyház a maga 3 szavazatát Soltész Lászlóra adta.

Az alapítványi földek ügye. Püspökladány és Biharudvari községek lakossága a Hosszuhát-uton levő alapítványi föld bérbevétele iránt mozgalmat indított, mint már lapunk olvasói előtt régebben jeleztük. E tárgyban járt e hó 12-én a két község képviselőtestületének 30 tagú küldöttsége, Papp Elek és Bakonyi Samu képviselők vezetésével Berzeviczy Albert miniszternél. A küldöttség nevében Kiss Ferencz lelkész röviden vázolta a két községnek nyomoruságos helyzetét s rámutatott arra, hogy az eladósodott községeket az anyagi romlástól s kivándorolni kényszerüléstől, egyedül csak a Hosszuhát berletével lehet megmenteni, mert e bérlettel meg lehet szabadítani a görnyedve viselt terhektől, ki lehet menteni az adóságok s kamatok fojtogató karjai közül. Kérte a minisztert, ne halgasson azokra az irányzatos érvekre, melyeket a kis bérlek ellen felhoznak, hogy azok kizsárolják a földet, hiszen a határbéli, feleslegbe került alapítványi földek termőképessége és értéke is azóta kétszereződött meg, mióta a község lakosai művelik. Egyébként a lakosok minden más által teljesíthető feltételt elfogadnak s hiven betartanak, a legmagasabb bérösszeget is megadják: ezért kéri a minisztert, hogy a versenytárgyalásra benyújtott ajánlatokat fogadja el. Miniszter válaszában a községeket teljes jóakarattalról biztosítja s kijelenti, hogy ő a kérdésben semmiféle befolyás alatt nem áll, senki irányában megkötve nincs, így csakis az alapítványi érdekek szempontjából kezeli és bírálja el az ajánlatokat s ha az alapítvány érdekeinek a lakosok ajánlata egyezik legjobban, nagy örömeire szolgál, ha nem egyes embernek, hanem minél többnek tehet szolgálatot. Mig az ajánlatokat nem ismeri, iratait nem tanulmányozza, addig kötelező ayilatkozatot nem tehet, de előre is igéri, hogy az ügy elintézésénél egyedül a vallás-alap érdeke fog szem előtt lebegni. Egyben a küldöttség azon kérésére, hogy 600 lakóház nélkül levő ladányi embernek az alapítvány tulajdonát képező Német-sziget nevű 40—50 hold területű birtoktestet 200 négyszög öles parcellákban örök áron engedje át (holdanként 800 kor.) lakóhelyül, készségesen kijelentette, hogy ennek az ő részéről tenni elvi akadály nem áll utjában s az ügy megvizsgálása után

varral kapta ki a férfi kezéből a receptet, s vizsgáltában kiderült az arca:

— Nézze, itt áll rajta, hogy torokviz, torokviz és nem szemviz, — kiáltotta diadalmasan. Majd lenézőleg fordult a leányhoz:

— Tnd maga olvasni?

— Okleveles tanítónő vagyok s még ha a felírás torokvizről szól is, azért az orvososság lehet ártatlan szemgyógyító, mi a difteriát soha sem fogja meggyógyítani!

A doktor most odalépett a beteg gyermekhez s vizsgálni kezdte. Ez az egész különös helyzet meg is döbentette, kicsit érdekelte is.

Az ágnál siró asszony kétségbeesett zokogása meghatotta:

— Itt maradok az éjjel e gyermek mellett, mialatt új orvoságot irt, és a mit orvos megtehet, megteszem a gyermekért...

Az ember mogorván huzódott félre. A gyermek haláláért nem csapott volna ő semmi zajt, nem sajnálta ő a porontyot, csak a botrány vonzotta, a mit az orvos megcsufolása okoz, — ha az eset nyilvánosságra kerülhet,

Az orvos szorgalmasan hozzálátott a beteg ápolásához. Szegényke nagyon ki volt merülve, úgy emelgették keiten a lánnyal, aki szívesen, ügyesen segédkezett.

Éjfél felé a gyermek elszenderült, az orvos az anyát is aludni küldte, hiszen a kimerült vézna asszony már majdnem összeroskadt az álmatlanságtól.

A fiatal doktor elgondolkozva nézett a leányra, csak most vette észre finom, intelligens alakját, fehér kezeit; csudálkozva találgatta, kik lehetnek ezek, hogy ily szegényes külsejük mellett annyi szellemi intelligenciájuk van.

Restellette a kérdezősködést, de a leány mintha kitalálta volna, gondolatát, maga kezdett elbeszélni:

— Szegény testvérem szerelmi házasságot kötött ezzel a nyomorult emberrel, ki csakhamar kimutatta iszonyu romlottságát. Menekülni tőle már nem lehetett, özvegy édes anyánk, ki a nyugdíjából éldegélt, meghalt, s én is ide kerültem. De megszereztem a tanítónői diplomát, s ha álláshoz jutok, vége lesz minden szenvedésünknek...

A reggeli napsugár gloriát vont a leányka lelkes arca fölé, és a fiatal doktor úgy érezte, mintha ő leane hivatta ezt az erélyes kis teremtet „álláshoz juttatni” a boldog, a szent szerelem, a házasság joga...

kedvező elintézését helyezte kilátásba. Küldöttség a miniszter zájós elterelése után egyenesen a versenytárgyalásra ment, hol a beadott zárt ajánlatok déli 12 órakor bontattak fel, melynek eredménye szerint a két község lakosságának ajánlata évi 25 880 koronával, tehát 18 éves bérleti ciklust tekintve 465.840 korona, kamataival együtt több mint fél millióval magasabb az utána következő ajánlatnál. Épen a miniszter azon kijelentése alapján, hogy a kérdés elbírálásánál az alapítvány érdekei lesznek irányadók, a két község lakossága várakozásteljes bizalommal tekint a miniszter nagyfontosságú döntése elé.

Elhalasztott Kossuth-szobor leleplezés. Az érdeklődő közönség tájékoztatása végett tudatjuk, hogy a Hajdunánás város hazafias közönségének áldozatkészségéből emelt Kossuth-szobor leleplezési ünnepélyét a szoborbizottság elháríthatatlan akadályok miatt szeptember hó 25-ről október hó 2-ra halasztotta el.

Kinevezés. A belügyi kormány a felsőjózsi anyakönyvi kerületbe Márki Lajos segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki és a házassági anyakönyvvezetésével és a házasságkötésénél való közreműködéssel megbízta.

Kinyomozott gyilkosság. Tóth János hajduböszörményi gazdálkodó feleségét a határban a kutban holtan találták. Az áldott állapotú asszony Fekete Imréné és fogadott leánya Fülöp Julianna fojtották bele a kutba.

Hajduvármegye telefon-hálózata. A vármegye a telefonhálózatának megépítésére szükséges 36.373 korona hozzájárulást az ebadó alaphól adja. A központi alaphól ad 30.000 koronát a községek terhére, míg Hajduböszörmény 3273, Hajduszoboszló 1700 és Hajdunánás 1400 koronával járul a költségekhez az ebadó alapjából. A vármegye feliratban kéri a kereskedelmi minisztert, hogy a többletet tárczája terhére vállalja el. A telefonhálózat a jövő évben létesülni fog.

Ló és jószágdíjazás. A megyei gazdasági egyesület szeptember 18 án, Püspök-ladányban ló, 25 én pedig Kabán szarvasmarha kiállítását rendez.

Megfőtt a forró vízben. A biharmegyei Méhkeréken borzalmasan összeeggett Petrozsán Tógyer öt éves Mária nevű leánya tüzhely mellett játszadozott és véletlenül megbotlott a nagy tál forró vízben. A boldogtalan teremtés tehetetlenül vergődött rémes fájdalomában úgy, hogy mire a szülők észrevették teste már téjlesen megfőtt.

Meggyilkolt postásleány. Elvetemedett gonosztévőt kerített kézre a szentpályi csendőrség. A letartóztatott ember rablógyilkosságot követett el a szatmármegyei Óker község határában, ahol meggyilkolt Galba Eszter nevű leányt, aki a szomszédos Mádról a leveleket szokta hordani. A községnek Galba András a levélhordója, aki, minthogy a községben nincs postahivatal, minden nap át szokott menni Mádra, hogy az ottani postáról elvigye a leveleket. Galba András azonban pár hét óta betegeskedik s ez időtől kezdve a tizenhét éves Eszter nevű leánya végzi a postaszolgálatot. Hétfőn délelőtt is elment a leány a Mádra az érkező levelekért, de hiába várták estig haza, nem érkezett meg. Este már nyugtalanodni kezdtek a hozzátartozói s tudakozódtak Mádon a leány felől, ahol azt a vá-

laszt kapták, hogy a leány még délután 3 órakor eltávozott. Másnap reggel megtalálták a szerencsétlen leány holttestét az ut melletti kukoricaföldön. Ruházata teljesen össze volt szaggatva s hátul a nyakán több késdöfés volt, mely halálát okozta. A gyilkos, amint ezt a helyszínén megtartott vizsgálat megállapította, erőszakkal huzcolta be áldozatát a kukorica közé, hol meggyilkolta s azután a leveleket elrabolta. A gyilkost sikerült a csendőrségnek Kluge Frigyes nevű csavargó személyében kideríteni és elfogni. Ez az elvetemedett ember, amint azt ő maga is bevallotta, azt gondolta, hogy a postaszakban pénzeslevél is van s ezért ölte meg a leányt, hogy megrabolhassa. Az elrabolt leveleket összeszaggatta.

Arany a Marosban.

Kincsek a Maros-folyó iszapjában.

Magyarország területén az aranyat, mint ismeretes, nagyjából bányákból kapják és talán alig van most már hely, ahol régi módszer szerinti: vízből való mosás után nyernek aranyat.

Hazánkban a régi időkben az aranymosás nagyon el volt terjedve, mert egyes patakokból szép mennyiségű aranyport sikerült nyerni. A modern bányászat folytán azonban az aranymosás háttérbe szorult és ma már alig hallani erről valamit.

Ausztráliában és Amerikában azonban az aranynerés ezen módja nagyon divik s remekül konstruált gépekkel hozzák a folyók iszapjából felszínre az aranyport.

Paikert aradmegyei nagybirtokos pár hó óta ez irányban szintén kísérletet folytat a Maros felső részén s különösen a Marosba torkoló patakokat igyekszik erős munka alá venni. Az aranymosó Paikert Henrik, Amerikából hozatott kotrógépekkel végezteti a munkálatot.

Az eredmény várakozáson felüli. Már eddig is olyan mennyiségű aranyat sikerült neki az iszapból felszínre hozni, hogy a további munkálat föltétlenül kifizeti magát és ha ilyen irányban szedheti továbbra is a nemes érczet, úgy a vállalkozás nagy anyagi eredménnyel fog járni.

Mi az újság?

Reménytelen szerelem miatt. Az uj-aradi jegyzői hivatalban átlőtt halántékkal, halva találták meg Takács Oszkár jegyző-irnokot. Takács kedden este bezárkózott a hivatalos helyiségbe s az éjszaka folyamán föbe lötte magát. Reggel a hivatalszolga, hogy a szobákat takarítsa, ki akarta nyitni a hivatalos helyiséget, a hivatal azonban be volt zárva s a kulcs belül volt a zárban. Lakatost hívtak, aki felfeszítette az ajtót. A szobában Takács átlőtt halántékkal, vértől elborítva, holtan feküdt a padlón. Mellette néhány sor írást találtak, amelyben az életunt fiatal ember arra kéri az édesapját, hogy cigánzmuzsikával temessék s a nyitott sir előtt huzza el a cigány az ő kedves nő-t. Néhány hónap előtt szerelemre gyuladt egy uj-aradi szép leány iránt, a ki jómódu szülők gyermeke s így nem volt kilátás arra, hogy elnyerje imádoztja kezét. Ezért lett öngyilkos.

Megbüntetett kivándorlási ügynökök. A budapesti VII. kerületi kapitányság engedély nélkül való kivándorlás közvetítése címén Bézel Henrik 45 éves és Fischer Béla 28 éves czipészt egyenként 10—10 napi elzárásra s 300 korona pénzbüntetésre ítélte el. Mind a ketten belenyugodtak az ítéletbe.

Sikkasztó könyvelő. A szászsebesi rendőrség értesítése szerint Thiess Móríz 34 éves könyvelő onnan e hó 11-én 21.000 korona elsikkasztása után megszökött. A sikkasztó termete alacsony, haja sötét barna, bajusza és szakálva veres, különös ismertető jele: rövidlátó csiptetőt visel. A rendőrség nyomozza.

Az oroszlan körmei közt.

Az állatszeliiditő szerencsétlensége.

Szomoru sors érte a párisi „Moulin Rouge“ egykor híres tánczosnőjét: Drohsner Lujzát, akit Páris éjjeli világában mindenki csak „La Houlué“ néven ismert. A párisi tánczosnő néhány évvel ezelőtt férjhez ment valami állatseregtelejdonoshoz és azóta vadállatok szelidítésével foglalkozott.

Vasárnap este Saint-loudrán, az ugynevezett Mirlitom-ünnepen produkálta magát a közönség előtt s ez alkalommal az oroszlan úgy összemarczangolta, hogy aligha marad majd az életben.

Bostock amerikai állatszeliiditőtől vette Drohsner Lujza a vad oroszlant és a fejébe verte, hogy ő azt meg fogja szelidíteni.

„Negus“ — ez az oroszlan neve — a mutatvány alatt rárontott hátulról az állatszeliiditőre és arcát kezdte marczangolni karmaival.

Az örök hasztalan siettek segílyére, az oroszlan csak akkor bocsátotta el áldozatát, mikor valaki hátulról egy fogóval félig letépte a fülét, mialatt egy másik ember vasvillát szurt a lágyékába. A szerencsétlen „La Houlué“ szörnyű állapotban került ki a vadállat karmai közül és most a végét járja.

Gondatlanságból öt tűzhalál.

Dohányzás a tilosban.

Borzalmas tűzvész pusztított a szlavóniai Belisce községben, ahol kigyult az Engländer és társai cég tulajdonát képező gőzfűrészgár és öt munkásember teljesen elégett. A szerencsétlenség részletei a következők: A gyárban, mely gőzüzemre volt berendezve, éjjel nappal dolgoztak az emberek s a gépház kivételével, különösen pedig a fűrészházban szigorúan tiltva volt a dohányzás.

Hétfőn éjjel a fűrészház alsó helyiségében Putics János, Manojlovics István, Gasparics György, Gyuresik Antal, Gyuresik Péter és Jakobovics János munkások voltak alkalmazva a gépek mellett. Ez a helyiség teljesen el van zárva a nagy léghuzat miatt, csupán csak egy kijárat volt, ahol a fűrészporthoz hordták ki a gyermekek.

Éjféltejben az egyik munkás Putics Miklós a tilalom daczára cigarettára gyujtott s nehogy a felügyelő észre vegye a füstöt, félre ment a kijárat közelében felhalmozódott száraz fűrészporthoz, ahol lefeküdvé cigarettázott. Eközben lejött Steiner Sándor felügyelő s amint észrevette, Putics eldobta az égő cigarettát s ment a felügyeletére bizott fűrészgéphez.

Mialatt Steiner a munkásokkal beszélgetett, kitört a tűz az alsó kamrában, épen a kijárat mellett levő fűrészporthoz, honnan a nagy huzat következtében gyorsan terjedt tovább a tűz. A lent dolgozó munkások, valamint az éppen ott időző Steiner

felügyelő nem tudtak kimenekülni; csupán csak Gasparics Pál munkás szabadult meg, aki legelőbb vette észre a tüzet s keresztül törte magát a lángokon a kijáráshoz, bár súlyos égési sebekkel, de mégis megmenekült. A többi munkások bentégték. A tűz következtében az egész gyártelep leégett, mert a száraz, szeles időben a teljesen fából készült épületeket lehetetlenség volt megmenteni. A kár közel 200.000 kor.

UJDONSÁGOK.

Szabadságolás helyett előléptetés.

Mézesmadzaggal visszatartott katonák.

Az őszi hadgyakorlatokat már „lefújták” és az 1901. évben bevonult legénység szabadságolását már megkezdtek. Várva-várták a kiszolgált katonák azt a napot, amelyen levethetik a czifra mundért és visszatérhetnek a polgári életbe.

Az idén azonban a szabadságolásokkal sok baja van a hadtestparancsnokságoknak. A múlt év október hava helyett az idén májusban vonultak csak be a legifjabb évfolyam katonái és most ismét ujonczkiképzés vár a katonákra. Csakhogy az ujonczkiképzéshez altisztekre van szükség, az idei évfolyam altisztszói hiányzanak és így előreláthatólag október havában nagy nehézségek merültek volna fel.

Ezt elkerülendő, a hadtestparancsnokságok rendeletet adtak ki, amelynek értelmében az altiszti létszámuk kiegészítése érdekében a kiszolgált legénység jó részét — ezredenkint nyolcvan-száz embert — a kik a legjobban sajátították el a katonai ismereteket és a legjobb magaviseletűek voltak, az őszi hadgyakorlatok után altisztekké léptették elő. A rangjuk csak címzetes és így nagyobb zsoldot nem huznak, ellenben visszatartják őket az ujonczkiképzés idejére, december elsejéig.

Rendes szokás ugyanis a katonáknál, hogy a kiszolgált altiszteket visszatartják a jövő ujonczképzés befejezéséig és ezt az időt aztán fegyvergyakorlatnak számítják be. Az idén nem volt elég altiszt, hát előléptettek a kiszolgált legénység állományából és így tartják vissza őket. A legénység körében nagyon vegyes érzelmekkel fogadják ezt a késői csillaghullást, a melynek csak az az eredménye, hogy szabadságolás helyett előléptetik és visszatartják őket.

Iparkamarai közgyűlés.

Az őszi munkaidényben első közgyűlését csütörtökön délután tartotta a kerületi kereskedelmi és iparkamara, melyben Szabó Kálmán elnökle alatt nagy számmal vettek részt a tagok. Előadói tisztet teljesítettek: Szávay Gyula titkár, dr. Rédei Rezső h. titkár és dr. Rácz Lajos fogalmazó.

A kamara munkásságának legilletékebb helyéről jött szép méltánylása az elismerés, melyet a keresk. miniszter közölt a kamara iparfejlesztési és szaknevelési programjairól és annak buzgó áldozatkész valószínűsítéséről. Ez elismerés bejelentésével indult meg az elnöki előterjesztések gazdag sorozata, melyben sorra kerültek a kamara kerületben újabban engedélyezett ipari vándorszaktanfolyamok, a kamara újabban kiadományozott ipari és kereskedelmi ösztöndíjai, az államsegélyes vállalatok évi felülvizsgálata, a soproni kamarai kongresszus határozatai, számvévi bizottsági jelentés, újabb miniszteri rendelkezések, személyi ügyek stb.

A titkári ügyforgalmi jelentés után következtek a napi rend egyes pontjai, melyekben több igen fontos közgazdasági kérdés került részletes tárgyalás alá.

A debreczeni ipariskola ügyében a kamara újabb kezdeményezésére ismét fölvetett tárgyalásokat örömmel fogadta a közgyűlés és bár nehézkesen halad előre ez ügy, már némi sikert ígér, miért is fokozott szorgalmazását határozták el.

A kamarának a végeladási visszaélésekről tett felterjesztésére kapott helyeslő miniszteri válasz, továbbá több államsegélyes elintézés, melyekben különösen a kisipari és kisipari szövetkezetek igen tekintélyes engedélyezése adatott: újabban meg, került sorra.

A kamara 1905. évi költségelirányzata tárgyalatott ezután, melyben látható, hogy kamaránk egyike a legrendezettebb anyagi viszonyok közt működő és nagy bevételeit a lehető legnagyobb részben érdekelttségére visszafordító kamaráknak.

Az ipartörvény reformjának előkészítése, a vasárnapi munkaszünet törvényes szabályozása, a szövetkezeti törvénytervezet kerültek aztan megbeszélés alá. Mindhárom oly nagy jelentőségű, köz- és magánérdekeket érintő kérdések megoldására törekszik, hogy különös figyelmet kelteni van hivatva. Az ipartörvény reformjára vonatkozó anyag, a kívánságok és panaszok megtárgyalására a kamara a kerületbeli ipartestületeket és a testületben nem szervezkedett iparosok képviselőit is nagy gyűlésre fogja összehívni, hogy közvetlenül az érdekelttségnek is módot adjon szóhoz jutni. Ez alkalommal — tekintve a tárgy rendkívüli fontosságát s azt, hogy az iparosság évtizedes kívánsága egy lépéssel közelebb jutott a megvalósuláshoz — a kamara közgyűlése Hieronymi kereskedelemügyi minisztert melegen üdvözölte. A szövetkezeti törvénytervezetről nagy terjedelmű és részletes előterjesztést készített a hivatn., melyben a tervezet több pontját veszi az ipari és kereskedelmi érdekek megóvása céljából bírálat alá és több tételt magának a szövetkezeti eszmének érdekében is módosítani kíván.

A földművelésügyi kormány akciója a kender és lentermelés előmozdítása, az áztatók és feldolgozó telepek segélyezése tárgyában, örömmel fogadtatott és a kamara készséggel lesz segítségére a kormánynak e közérdekű munkában.

Több vásári és vámügy elintézése után, újra szervezték a törvényhatósági ipartanácsokat, majd a kereskedelemügyi miniszteri tervezet került szóba, melylyel a tanoncz- és segédmunkás kiállítások országosan szabványos és rendszeres megtartását célozza. Budapesti országos kiállítás, azt megelőzőleg kamaránként kerületi, azok előtt az egyes alkalmasabb községekben helyi kiállítások rendeztetnének évenként, hogy ez által

az ipari szaknevelést elősegítsék. A kamara örömmel üdvözli e szép tervet, kész annak valószínűsítésére közremunkálni, bár némi aggodalmi vannak, hogy a mai tanonczoktatásban nem elég gyakorlati ipari rajzoktatás mellett, másrészt tekintve a közönség közönyét is, lesz-e oly eredmény elérhető, mint várható.

Több iparjogi kérdésről, mint a kőműves és ácsiparosok munkavállalási hatáskör surlódásai, a női szabók, a cukorkakészítők iparjogositványai, adott még a kamara véleményét.

Hozzájárult a nagyváradai kamarának azon javaslatához, hogy a tengerire vonatkozólag a mezőgazdáknak megadott kedvezmény az ipari szeszgyárakra is kiterjesztessék.

A takarmány-szállítási kedvezményt a kereskedőknek is megadni kívánja.

Szükségessé véli a motorbenzin árbeli meghatározásának, mely t. évi júniusban hatályát veszítettette, ismét életbe léptetését, mert úgy a mezőgazdasági, mint ipari üzemekben nagyban elterjedt motorok hajtásához használt benzinnek önkényes nagymérvű megrágítása nagy közgazdasági károkat okozhat.

Nem járult ellenben a soproni kamara azon javaslatához, hogy az önálló iparosok és kereskedők cenzushoz nem kötött választói jogot nyerjenek és a titkos szavazás hozassék be, mert egyrészt ez tisztán politikai kérdés és így nem való közgazdasági programba, másrészt nem is lenne méltányos egyik termelő osztálynak így kedvezményezni, a titkos szavazás pedig népünk jellemével, — alkotmány fejlődésükkel nem egyező.

Több államsegélyes kérvény és iskellai segély kérelmek következtek, ezek zárták be a kamara közgyűlés tárgyalását, mely a késő esti órákig elhúzódott, a tagok kitartó érdeklődése mellett.

Az osztó igazság.

Az igazság szolgáltatás homályai.

Törvény előtti egyenlőség . . .

Milyen szép és fontos valami ez az elméletben is, a valóságban is. Bár a magyar igazságszolgáltatás ilyen a holt betű szerint, mégis vannak az igazságszolgáltatásnak oly homályos zugai, a melyekbe a törvényhozásnak be kell világítani előbb vagy utóbb, mert a homályban való tapogatózás türehtelen és veszedelmes is.

Itt volt a vasutas sztrájk. Az egyik törvényszék közhivatalnokoknak minősítette őket, a másik nem, pedig kétféle igazság nincsen. Az egyik a kettő közül nem lehet igazság.

De van homály a törvény kezelésében is, ami szintén nagy hátrány. Ime — csupa pétdázatkeppen is — két eset. Mind a kettő debreczeni ügy. Az összehasonlítás érdekes is, tanulságos is.

Kirschner József és Deutsch Salamon sikkasztottak 7000 koronát. Magán felet károsítottak meg vele. Megszöktek, Hamburgban elfogták őket. A sikkasztott 7000 korona is megkerült. Jelenleg csödben vannak és vizsgálati fogságban. A vádtanács nem helyezte

10 százalékkal

**nálam olcsóbb
mint bárhol !!**

Férfi ruha különlegességek valódi angol kelméiből, ugy-szintén **fiu- és gyermek ruhákban rengeteg választék GERŐ E.** ruha áruházában, **DEBRECZEN, piacz-u. 47.,** a Dréher sör-csarnok kapuja mellett, (az „Emke“ kávéházzal szemben.)

őket szabadlábra, mert megbizhatatlannok — t. i. egyszer már megszöktek, — pedig Debreczenben van családjok, állandó lakásuk, sőt foglalkozásuk is, mert ügynökösködhetnek tovább.

Zsigmond Sándor volt esperes 38.000 korona összeg körül sikkasztott. Közlapot, elaggott papok, özvegyek és árvák segélyalapját károsította meg. A sikkasztott összeg nem került meg. Jelenleg se állása, se keresetforrása, se állandó lakása nincs. A sikkasztás után ide-oda utazgatott, sőt meg is szökhett volna. A vádtanács öt szabadlábra helyezte.

Törvényeink szerint és azok alapján határozott a vádtanács mindkét esetben.

Nem azért állítjuk mi egymás mellé ezt a két esetet, hogy következtessünk. Mi nem vagyunk jogtudósok, se pedig felülbírói a törvények keretében hozott határozatoknak. Arra a felsőbb bíróság hivatott. Mi csak az igazságszolgáltatás homályaiban tapogatózunk és nagy tájékozatlanságunk mellett nem tudjuk elképzelni, hogy lehet az, hogy a vasutas egyszer közhivatalnok, máskor nem stb.

Ismerjük mi is a törvényt, amelynek alapján a vádtanács döntött — mindkét esetben. A btk. 141. §-a szól az előzetes letartóztatásról. Két pontból áll az illető szakasz. Az előzetes vizsgálati főságnak helye van, ha a büntetés nagyságától való félelem miatt kell a vádlott szökésétől tartani, — vagy ha hivatalos állást betöltő személyről van szó, akit felsőbb hatósága felfüggesztett, ha állandó lakása, keresetforrása nincs.

Bár a törvényből hiányzik, de a 141. §-nak van 3 pontja is. Ez a közérkölszi, a morális szempont, amivel a bíróságok szintén számolni tartoznak. A mi szempontunk is ez, a mely nincs ugyan a törvényben, de ott él minden ép eszű és igazságszerető, a jogrendhez ragaszkodó ember szívében.

Nem vagyunk szörszálhasogató jogtudósok, bennünket a törvény határvonalai nem korlátoznak, talán éppen ezért hijával is vagyunk a bírői bölcs belátásnak, hiszen a hangulat emberei vagyunk, szertelenek, igazságtalanok stb. Legalább így mondják rólunk komoly, bölcs és tudós férfiak, akik ítélkezni szoktak olykor felettünk és ha módjukban áll, a lap utcai elárúsítási engedélyét bevonják. Többet nem tehetnek, mert a deres- és pallosjog már megszűnt.

Nekünk is van ép érzékünk. A világosságban mi is látunk jól, de a homályban — még az igazságot se tudjuk észrevenni. Talán más se.

— **Kossuth-lakoma.** A debreczeni függetlenségi kör Kossuth Lajos születésének 102. évfordulója alkalmából, szeptember hó 19-én, Törő Imre vendéglőjében társasvacsorát rendez. Az elnökség ez uton is felkéri a résztvenni szándékozókat, hogy a kör Csapó-utcai helyiségében kitett iven iratkozzanak fel. A vacsora kezdete este 8 órakor lesz. A teríték ára 3 korona.

— **Háziezredünk hazaérkezése.** A 39-ik gyalogezred, mely 14 nap óta Tenkén volt gyakorlaton, ma pénteken este 11 óra 10 perczkor érkezik haza külön vonaton. A tartalékosokat és a 3 évet kitöltött bakákat mindjárt másnap szombaton reggel leszereltetik és bocsátják szabadságra.

— **Debreczen vasutjai.** A parlagi vasut építését már a jövő hóban megkezdí a város. Az *Aczél Géza* főmérnök által beterjesztett tervek szerint a vasutat a város a saját érdekében is Sámsonig szeretné kiépíttetni, ha Sámson megadja a város által kért 60.000 korona hozzájárulást a vasutépítéshez, bár ehez kevés a remény. Sámson képviselőtestülete ez ügyben folyó hó 29-én tart ülést. A tanács kéri a minisztert, mielőbb tüzze ki az építendő közigazgatási vasut bejárását. — A fancsikai iparvasut műtanrendőri bejárása e hó 17-én, délelőtt 9 órakor lesz.

— **Felső-ipari szakiskola.** A kereskedelemügyi kormány tervbe vette, hogy Debreczenben felsőipari szakiskolát építtet. Ez ügyben Vig Albert iparoktatási főigazgató Debreczenbe érkezett és beható eszmecsereit folytat a hatóság tagjaival a hozzájárulás tekintetében. Hej, mert ingyen nem kap Debreczen városa semmit. Nagy árt kérnek érte.

— **Lefuvás.** A csepergős, hüvös őszi napon mindenfelé az országban felharsan, az ezredtrobitás panaszos, de mégis ujjogó szavu kürtjele s a közetkező pillanatban tömérdek piros és kék sipka repül a levegőbe: lefujtak. Aki nem volt katona, nem tudja, hogy mit jelent ez annak az öreg harczosnak, aki három év óta éjjel-nappal, reggel-este egyebet sem tett, mint ezt a trombita szót várta. Az idén ugyan — az obstrukciót ezért becsülik nagyon a kaszárnyákban — a nagy manéberok elmaradtak, de azért volt izzadni való augusztusban, szeptemberben elég. A tüzérség az idén a lövőgyakorlatokat tartotta meg a hadgyakorlatok helyett, a gyalogságnak az ezredösszpontosítások folytak, melyeket egyebekkor júliusban szoktak megtartani. Holnap már mindenfele rogyásig szállítják a vonatok a rezervistákat, akik most aztán igazán tiszta meggyőződéssel éneklék, hogy: Nem parancsol nekem.

— **Debreczen szegényes dija.** A debreczeni torna és kerékpárosegylet október 2-án rendezendő országos versenyére a várostól segélyt és külön díjat kér. A tanács

100 korona segélyt szavazott meg. No ezzel a szegényes díjjal ugyan nem tett ki magáért a város. Bezzeg a müncheni és egyéb kirándulásoknál, meg a pompázásra való költségeknek nem ily zsugoroskodó a tekintetes tanács.

— **Megváltják a katonai beszállósolást.** A debreczeni polgárságra nagy teher a katonai beszállósolás és régei sürgeti, hogy e tehertől a város a polgárságot megszabadítsa. Egyszer már a pénz is meg volt, de a tanács másra költötte. A városi közgyűlés a múlt évben is megbizta a tanácsot, tegyen előterjesztést, miképen lehetne a város lakosságát a katonabeszállósolástól megszabadítani. A főmérnök most a tanácsülésen megtette ez ügyben javaslatát, mely szerint a város a Nyulason 78.000 korona költséggel barakokat épít és ott helyezi el a katonákat. Szabó Kálmán katonaiügyi tanácsos mielőbb megkezdí a katonasággal a tárgyalásokat és ha megállapodásra jut velök, megteszi javaslatát a közgyűlésnek.

— **Iskola a Bokorhegyen.** A város által a Halápon építendő iskola ügyében a halápi lakosok azzal a kéréssel fordultak a tanácshoz, hogy az iskolát a Bokorhegyen, ne pedig a 13. sz. telken építsék fel. A tanács a helyszínén állapítja meg, melyik hely alkalmasabb iskola céljaira.

— **Az öngyilkos debreczeni baka.** A debreczeni 39. gyalogezred egyik közlegénye Tenkén öngyilkossági kísérletet követett el. Török János a 11. század közvitéze kedden délután 1 órakor kihuzódott a kertek alá s egy kazzal tövében mellbe lötte magát. Haldoklott, mikor rátaláltak a vérben fetengő szerencsétlen katonára. Török János harmadik esztendeje viseli a panganétot s a boldogtalan fiu most szabadult volna a gyöngyélettől, azonban büntetésből hat hónapot rá kell még az idejére szolgálnia. Ez keserítette halálra szegényt. Az orvos, aki gyógykezelés alá vette, nem hiszi, hogy megmentheti.

— **Meghaltak.** Babók Sándor ev. ref. 74 éves kisbirtokos, Szücs Mihály ev. ref. 58 éves napszámos Gergely Erzsébet rom. kath. 18 hónapos és Kis Ilona rom. kath. 21 hónapos csecsemők.

— **Lég-hajót keresnek.** Már megemlékeztünk csütörtöki lapunkban a Hajmáskéren (Fejér megye) történt lég-hajó-szerencsétlenségről. Az ottani katonai lég-hajó-osztály most az elszabadult lég-hajót keresi és táviratban kereste meg a debreczeni rendőrséget, kutasson utána, nem szállt-e le a lég-hajó a város területén vagy a közelemben.

— **Szavalt és koldult.** Komádi József asztalos minden bevezetés nélkül szaválni kezdett a boltokban. Egyik költeményt a másik után. Mikor befejezte a szaválást, fenyegető hangon kéregetni kezdett. A gorbáskodó koldust bekisérték.

Minden bel- és külföldi gyógyszer különlegesség; illatszerek, szappanok, cosmetikai cikkek főraktára Debreczenben és Hajdumegyében. —

Dr. Rothschnek V. Emil utóda
Grósz Nagy Ferencz
gyógyszertára az „Arany egyszarvu“-hoz
Kossuth-utca 8. szám. (A színház mellett.)

— **Adót a pisztolyokra.** Debreczen városához igen érdekes átirat érkezett Győről. Zala vármegye ugyanis nemrég fölirt a belügyminiszterhez, hogy a pisztolyok, től tények kiárúsítása joga lehetőleg korlátozassék, mert az újabb időben a bűnügyekben legtöbbször a pisztoly játszik szerepet. Ezt a fölriratot pártolás végett megküldötte az összes törvényhatóságokhoz. Győr vármegye azzal a kiegészítéssel tette magáévá a feliratot, hogy a pénzügyminiszterhez is intézett fölterjesztést, melyben a pisztolyokra a rendes fegyveradó kivetését kéri. Ezzel látja teljesen elsőrendűnek a czélt, amelyet Zalamegye maga elé tűzött és ily módon ajánlja pártolásra a többi törvényhatóságoknak Zalamegye átiratát, érvül hozván fel azt is, hogy így nem válnék szükségessé a betegápolási adónak a penzügyminisztériumban tervbe vett 3 százalékos fölamelése sem. Nálunk különösen szükséges volna már valamit tenni a revolvertartás ellen, mert már az inasgyerek is revolvert hordoznak magoknál.

— **Gyanus ebmarás.** Kozák Ferencz czipész kutyája a Bercsényi utcán megharapta Mészáros Bálint Lajos nevű fiát. A harapás ejtette seb nem veszélyes, de a kutyát megvizsgálják, nem veszett?

— **Tilos a kéregetés.** Elesett szegény öreg asszony *Hegedüs Istvánné* Gazdag Julianna. A rendőrség börtönéből csütörtökön reggel szabadult. Az éhség kényszerítette, hogy kéregeessen. Estére már megint bekerült a börtönbe, ahol legalább nem hal éhen.

x **Levegő, tiszta levegő.** Ez minden hurutos betegségben szenvedőnek a jel-szava. És tény az, hogy légkurák, ha megfelelő helyeken, szakszerűen használnak, kedvező hatással vannak. Ama sok ezer embernek azonban, a kiket foglalkozásuk, avagy más tényezők abban gátolnak, hogy erdős, hegyes vidéket, vagy tengeri fűrdőt válasszanak hosszabb tartózkodásra, a „Sirolin” valóságos áldás. Ezen szirup, bármely foglalkozás megszakítása nélkül, lehetővé teszi a még oly súlyosan megtámadott légzőszervek hathatós kezelését. Már rövid használat után — naponta 3-4 teáskanállal — szűnik a köhögés, kevesbedik a köpet, könnyebbül a légzés, javul az étvágy és a test súlyának emelkedése észlelhető. De még azoknak is, a kik vagyoni viszonyaiknál fogva képesek légkurát használni, avagy sanatoriumot felkeresni, a „Sirolin” állandó kísérőjük legyen, mivel ez a légkurát és sanatoriumi kezelést minden tekintetben elősegíti és megkönnyíti. „Sirolin” jóízű és gyenge gyomor könnyen felveszi.

x **Mamák és tanítónők** becses figyelmébe ajánljuk mindennemű **iskolai kézimunka** cikkek és szakértően vezetett nagyválasztékú **előnyomdánkat.** Füstös Testverek Piacz-utca 12. sz.

x **Mézédes must** kapható a Dréher-sörcsarnokban. — Naponta Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyt rendez.

x **A legszebb kiegészítések Mentze áruházában.**

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál lévő kirakatokban.

x **Iskolai növendékek és szülők** figyelmébe ajánljuk **Mentze Henrik** újdonságok áruházát Piacz- és Szent Anna-utca sarkán, hol mindent igen olcsó és szabott árak mellett szerezhetnek be.

Párbaj gépkocsival.

Az amerikai elnökválasztás miatt.

A Newyork Herald párisi munkatársa néhány nappal ezelőtt gépkocsival kirándulást tett Párisból Versaillesbe. Amint egy keskeny úthoz ért, a hol át akart haladni, két másik gépkocsit látott egymással állani s azok teljesen elzárták az utat.

Az újságíró bugott a gépkocsija kurtjévei, de azok nem is hederítettek rá, mert nagyon el voltak foglalva vitatkozással. A vita angol nyelven folyt s a Herald munkatársa nyomban felismerte a vita politikai jellegét s a két gépkocsi tulajdonosában Rooseveltt és Parker fanatikus hiveire ismert.

— Maga hazug fráter! — kiáltott a vita hevében az egyik.

— Maga elégtételt fog nekem adni! — dörögte a másik.

— Megkapja az elégtételt azonnal, — össze fogom törni! — kacagott gunyosan az első automobilista.

Ezzel nyomban visszahátrált a géppel bizonyos távolsáig, aztán erős lendülettel nekiszáguldozott az az ellenfele gépkocsijának. Az első összeütközés azonban nem volt kellő hatással. Fokozott dühvel újra egymásra csapott a két gépkocsi, míg végül mind a két kocsi izzé-porrá zúzódott s a bennülők az árokba repültek. A

TÁVIRATOK.

Uralkodók találkozója.

Budapest szeptember 15. Krakóból táviratozzák, hogy Vilmos német császár és Miklós orosz czár még az ősz folyamán *Skierniewicze*-ben találkoznak. Politikai jelentőséget tulajdonítanak ez uralkodói találkozásnak.

Nagy felhőszakadás Pécsen.

Pécs, szeptember 15. Ma délután a városban és környéken nagy felhőszakadás volt. Órákon keresztül valóságos dult a víz a földre, mely hamarosan elborította az utcákat, befolyt a pinczékbe, pinczelakásokba és nagy károkat okozott. Az utcákon hömpölygő víz egy 12 éves gyermeket magával is ragadott, aki belefult az eső vizébe és estefelé a holttestet a városszéli temetőnél lelték meg, hova a víz sorodorta el.

Megcsonkított emlék oszlop.

Nyitra, szeptember 15. Az itteni Zobor hegyen felállított ezredéves emlékoszlopot ismeretlen tettesek megromgálták; ugyanis az emlékműn lévő négy turul szárnyát s fejét letördösték. A csendőrség szigorú nyomozást indított, hogy a hazafiatlan gazokat kézre kerítse.

Szétlépte a vadkan.

Kassa, szeptember 15. Ormós József kis fiával vadászni ment a hegyekbe ma délután. A hegyen egy forrásnál lehajolt a vadász, vizet akart inni, mikor az erdőből hirtelen négy esztendősnék látszó vadkan rohant reá és marcangolni kezdte a szerencsétlen embert. Fia hegyes fával segítségére ment az apjának, de mikor a

vadkan felé kapott egyszer-kétszer, a kis fiu megfutamodott. A vértócsában fetregő Ormósnak még volt annyi ereje, hogy most rá löjjön a veszedelmes állatra; el is találta, de a lővés után összeesett és meghalt.

Elítélt rablógyilkos.

Budapest, szeptember 15. A pestvidéki büntetőtörvényszék, mint esküdthibóság *Wledutz Győző* kovácssegédét, ki Nagy István vak koldus meggyilkolásának a vádjával került a bünpadra, rablással párosult emberölésben vétkesnek mondották ki és 12 évi fegyházra ítélte el.

Kiutasított szerb agitátor.

Pancsova, szeptember 15. A pancsovai főszolgabíró a sajtóban és népgyűléseken ő rendszeresen üzött izgatásai miatt kiutasította a járás területéről *Zivánovics Gábor* szerb izgatót, aki ellen 39 rendbeli izgatásért indítottak eljárást és nemrég is másfél évi államfogházra ítélték. — Az alispán jóváhagyta, de a belügyminiszter mindkét határozatot megsemmisítette és megengedte, hogy *Zsivánovics* a pancsovai járásban tartózkodhassék.

Az orosz-japán háborúról.

Az orosz vereségek okai.

Berlin, szeptember 15. Pétervárról jelentik, a „Berliner Tagblatt”-nak, hogy *Nemirovics Damsankó* elkésve érkezett távirata igen érdekes részleteket közöl Kuropatkinnek ama harcairól, amelyek szeptember elejére esnek. Kiderült ezekből a jelentések-ből is, hogy milyen halvéznet kísérte az orosz főhadvezér összes stratégiai terveit. Kuropatkin arra gondolt, hogy gyors és ügyes manőverrel Kurokit észak felől körülzárja és megsemmisíti. Pontos jelentéseket kapott, hogy a japánok ponton hidat vertek a *Tait-siho* folyón és hidakat a *Héna-Indupese*-uton állították fel. Az volt a czélja Kuropatkinnek, hogy a japán déli sereget mindenáron feltartáztassa és ezért — miután az oroszok hegyi ösvényekről lekerültek — harca elegendek a japánokkal. Kuropatkin szeptember 1-én megérkezett a pozíciókhoz, a melyeket sziklás tömbök védtek. Ezek mögött nagy síkság terült el. E pozíciók kulcsa is nagy sziklatömb volt. Kuropatkin parancsot adott, hogy a sziklatömb nyergét megszállják s intézkedéseket tett a csata megkezdésére. Halálos csönd volt körülötte. A nap égetően sütött. Ekkor japán ágyudörgés hangzott át Jantaj felől és este már a jantaji szénbányák lángban álltak. Szeptember 2-ikán Kuropatkin a japán divíziót oly erélyesen akarta megtámadni, hogy visszavonulásra kényszerítse. A nap az oroszokra kedvezően kezdődött. Sok veszteséget szenvedett, de ugyanannyi veszteséget okoztak az ellenségnek. De Orlov tábornok megsebesült és átadta a parancsnokságot. Helyettesének a lova megbokrosodott és így parancsnok és kipróbált vezető hiányában Kuropatkin a czélját nem érthette el. A stratégiai eredmény nem következett be s az oroszoknak vissza kellett vonulniok.

Kuropatkin egyre hátrál.

Pétervár, szeptember 15. Kuropatkin jelenti: Hogy segítségére legyünk csapatainknak, melyek Singvantungnál állottak, Orlov vezérőrnagy csapata egy részét leküldte a hegyekről és előrevonult Schutun falu felé. A csapatoknak át kellett vonulniok a gabonával teli földeken. Az ellenség tüzeléssel fogadta őket, elvesztették az irányt és visszavonultak. A hegyeken maradt

csapatrészek is nyugati irányban vonultak vissza. Az elvonuló hadtest eleje a balszárnyon ugyanekkor csak két verszinyre volt Orlov csapataitól. Ez ütközetben megsebesült Orlov vezérőrnagy és Fomin tábornok. Fomin nemsokára belehalt sebeibe.

Port-Artur ostroma.

Berlin, szeptember 15. Port-Artur parancsnokáról a „Berliner Lokalanzeiger”-nek igen érdekes dolgokat jelentenek. Eszerint Stössel tábornok oly élénk tevékenységet fejt ki, mintha sohasem aludna. Vannak, akik azt hiszik, hogy nem is alszik soha. Mindenhol találkozni lehet vele és mindig friss, gyors és jókedvű.

— Hisz pompásan mennek a dolgok, fiúk — mondogatja — a japánok kiéheztethetnek bennünket, de mindenesetre fél esztendőig el fog tartani. Lisztünk, teánk, munitciónk van bővíben, de konzervünk és cigarettánk aránylag kevés. Csak bátorság. Minden jóra fordul még.

A japánok derekasan tudnak szembe nézni a halállal. Sokszor előfordul, hogy a legerősebb tűzben állnak és egyszerűen lelévetik magukat. Egészen fiatal emberek — 17—18 évesek — úgy néznek farkasszemet a halállal, mintha óhajtanának meghalni. Port-Arturban a tiszték meg vannak győződve arról, hogy a japánok eddig legalább 25.000 embert vesztettek. Az orosz helyőrség 34.000 emberből áll a tengerészeken kívül.

Alexejew Mukdenben.

London, szeptember 15. Alexejew, aki eddig Karbinban tartózkodott és onnan irányította a hadműveleteket, Mukdenbe érkezett.

Anglia a japánok ellen.

Tokió, szeptember 15. Nagy meglepetést kelt itt Anglia hirtelen való nézetváltozása és csalfasága. Anglia orosz barátságát arra magyarázzák, hogy nagyon el találták verni az oroszokat és Angliának van oka tartani Japán katonai erejétől. Az angolok csalfasága azonban nem csüggeszti el Japánt, mint ahogy barátsága sem tette elbizakodottá.

Az orosz hajóraj.

London, szeptember 15. Az orosz hajóraj a keletázsiai Libaoba érkezett.

Az előrenyomuló japánok.

London, szeptember 15. Oyama japán fővezér a Hun folyóhoz érkezett, hogy a további támadásokat vezesse az oroszok ellen.

Orosz rágalmak.

Pétervár, szeptember 15. A csifui orosz követ jelenti, hogy Port-Arturnál a japánok a vörös kereszt kocsijaira és embereire is rálőnek, aminek következtében többen megsebesültek.

REGÉNY-CSARNOK.

Akinek nem virradt meg.

5 Irta: Rostkowicz Arthúr.

V.

Mikor a rab magához tért, az ő hűséges egérkéje czinczogott csak mellette.

Az arcán ott égett még a megbecstelenítő ütés.

— De azért nem tudsz megtörni utált fenevad — sziszegte.

Ismét hónapok teltek el. A börtönőrök jó ételt és némi bort csempészték a rabnak, akinek szomorú életét a kis egérke tette elviselhetővé — és az a szegény, agyongyötört ember ott mélyen a föld alatt még bízott benne, hogy útni fog számára is a megváltás órája és ő szabad lesz újra annyi szenvedés után és boszút áll, irtó zatos boszút a hóhér-fajzaton.

Szegény Pietro, nem sejtette, hogy a hóhér még nem telt be szenvedéseivel.

Megtudta ugyanis az auditor, hogy a rabnak vigasztalója, barátja van a börtönben. Az egyik börtönőr árulta el véletlenül. Elcsodálkozott a rab, amikor hóhérra megjelent börtönében.

— Hol van az egered? — kiáltott a szalmaágyán ülő rabra, aki végtelen megvetéssel mérte végig a lelketlen auditort.

Az egér sejtette a veszedelmet és mielőtt a börtönajtó kinyílt volna, elbujt.

— Keressétek — kiáltott az auditor a börtönőrökre.

Azok felkutatták a szűk hely minden szögletét, megmotozták a rabot is, de az egeret nem találták.

— Vigyétek más zárkába a rabot — parancsolta a hóhér — és hozzatok egérfogót.

Ugy is történt. A hóhér maga állította fel az egérfogót és aztán bezárta a börtönajtót.

Egész éjjel sirt és jajgatott a szerencsétlen fogoly. Egyszer az ő kis egérkéjének a panaszos czinczogását hallotta. Irtózatossan szenvedett. A lánczait rázta, tépte kinjában, fülébe folyton a kedves egérke keserves czinczogása csengett.

Reggel az auditor hangja ütötte meg a fülét.

— Megvan az egér — hangzott a folyosón.

Nemsokára megnyílt a börtönajtó és az auditor lépett be a börtönörrel.

— Itt van a kis czimbora, a kedves játszótárs — szólott és az egérfogót gunyosan a fogoly elé tartotta.

— Az én egérkém, az én aranyos egérkém — kiáltotta a rab.

— Czin, czin — hangzott az egérfogóból a szegény állatka keserves panasz hangja.

— Add vissza az egérkémet. Könnyű rajta, hiszen a szegény, ártatlan állat nem vétett neked. Ha istent ösmersz te szörnyeteg, add vissza az egérkémet — könnyögött a rab és összelánczolt kezét öszszetéve úgy csuszott térden az auditor lábaihoz.

— Vallasz-e?

— Nem, soha.

— No hát akkor nesze az egered — kiáltotta az auditor és teljes erejével a falhoz csapta az egérfogót.

Az irtózat kiáltása tört fel a rab melléből. Ugy hangzott az, mint a halálosan talált ember utolsó hörgése.

— Isten, igazságos Isten, láttad ezt?

Az egérfogó a földre zuhant és odagurult a rab elé. Az egérke mozdulatlanul feküdt az egérfogóban, picziny száját, apró fehér gyöngysorhoz hasonló fogacskáit néhány csöppnyi vér öntötte el. Parányi szemét még fölnyitotta, aztán gyöngén végigrángatózott a teste és kiszivedett. A rab föl akart kelni, az ajka mozgott, hogy irtó zatos átkot mondjon az ő kis rabtársa gyilkosára, de a fölemelt kéz visszahanyatlott és élettelen teste odahullott a hóhér lábai elé.

[Folytatjuk.]

Nyílttér.

LUHI ERZSÉBET

ásványvíz

Bereg megyében szikla tövében fakad és minden idegen elemfől menten kerül a palackba. Kiváló hatású különösen torok, tüdő és gége, ugyancsak a gyomorbántalmak minden nemé ellen.

Kitünő nyilkaol dőszer!

Előkelő orvosok bizonyítványai csodás eredményekről számolnak be.

A Lubi Erzsébet ásványvíz

kitünő üdítő ital és borhoz keverve közkedvelt.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és az

Uradalmi ásványvizek bérletőségénél

Szolyván (Bereg megye.)

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utóda cégünl
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Az iskola idény kezdetével

ajánlják kitünő minőségű

fiu- és leány fehérneműiket

harisnya, kötények, matrácok, paplanok stb. stb. nagy raktárát.

Intézetbeli növendékeknek előírás szerint.

Határozott árak!

Süteményhez kitünő

Kókusz-zsir

kapható

KOHN HENRIK

fűszerkereskedésében

DEBRECZENBEN, Gróf Degenfeld-tér.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

cukrászdámat

szeptember hó 13-tól kezdve

Piacz-utcán

a Lamprecht-palotába

helyeztem át.

Midőn fényesen berendezett új helyiségemet b. figyelmökbe ajánlom, kérem eddigi b. pártfogásukkal továbbra is támogatni.

Debreczen, 1904. szeptember hó.

Tisztelettel

Riesz Lipót

cukrász.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Italmérőknek. Saját főzésű kisüsti szilvapálinka fehér áru, kitűnő minőségben kapható igen jutányos árban Schvarz Gyuláná Alsó-Józsán.

A volt Vadász Emil-téle szálló telepen az összes csemege szőlő kilója 10 és 12 kr-ával a telepen eladó. Telefon szám 192.

Egy szoba konyha és minden hozzátartozókból álló lakás minden órában kiadó. Csapó-u. 29. udvari kerestépületben.

Elveszett. Egy 3 hónapos, barna foltos sima szőrű kölyök vizsla kutya elveszett. A szives megtaláló illő jutalomban részesül Csapó-u. 59. sz. alatt.

Csinos alaku gyakorlott varróleány ajánkózon Rózsa Lajoshoz kistemplomtéren.

Jó házból való fiu tanulónak felvétetik Atyim János fűszer- és csemege kereskedésében Petőfi-tér 12.

Eladó. 220 holdas birtok eladó, továbbá ugyanott 250 drb birka téli tartásra felébe elfogadtatik, vagy 15 drb nagy jószág. Czim e lap kiadóhivatalában.

Varga-utca 43. sz. alatt ujonnan épülő házban 5 szobás uri lakás és egy szobás garzon lakás 1904. évi nov. 1-től kiadó.

Rákóczi- és Kuruczokról című füzet 20 fillér leszállított árban kapható a kiadóhivatalban.

Gyakorlott varróleányok felvétetnek Schwartz Eszti varrodájában József kir. herceg-u. 8. szám.

47 hold feketeföld tanyával, Homokkert mellett 6 hold hízaló eladó. Czim a kiadóban.

Bőrhulladék igen olcsón eladó Simonffy-u. 15. sz. a.

Darabos-utca 57. sz. a. ház, mely évente 1500 kor. lakbért jövedelmez, jutányos árban eladó.

Eladó birtok és szeszgyár. Egy 1200 katasztrális hold kiterjedésű, kitűnő minőségű birtok, melyen a legjobb karban lévő gazdasági épületeken kívül egy mezőgazdasági szeszgyár van, évi 2000 hectoliter termelés és hectoliterenként 10 korona refectióval, 50 katasztrális hold dohánytermelési engedéllyel eladó. — Hol és kivel lehet értekezni? megmondja a kiadóhivatal.

ÜGYNÖKÖK

kerestetnek, kik az ujonnan kibocsátott

Erzsébet-királyné

= sorsjegyek =

törvényesen kiállított részletiveinek eladásával foglalkozni akarnak.

Magas jutalék és jutalomdíj!

Sikeres működésnél esetleg havifizetés!

Anyag miatt forduljanak

Birnfeld Testvérek bankházhoz V., Fűrdő-utca 4. Budapest.

Nehezen gyógyuló

vagy folyton kiújuló **sebek** ellen egyedüli biztos szer egy növényből készült kivonat. **Gyógyít minden fájdalom nélkül** bármilyen sebet, soha ki nem ujul utána a baj: **Tiitkos betegség ellen csakis ez segít. Egy üveg** elegendő, ára 5 kor.

Készíti és levelezim: **Zenke Zoltán Szeged.**

897/1904. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságának V. 1472/2. 1904. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Molnár és Pintér budapesti bejegyzett cég részére Stern Mór sámsoni lakostól 125 kor. 90 fill. tőke, ennek 1902. évi július hó 30-ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 78 kor. 56 fillér perköltség erejéig 1904. évi július hó 20-án bíróság lefoglalt és 660 koronára becsült 40 métermázsas rozs és 10 rudas szénából álló ingó-ágok **1904. évi szeptember hó 22-én délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és Pusztá-Bagoson, alperes tanyabirtokán megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1904. szeptember hó 5-én.

Török Péter, bírói kiküldött.

Iskolás fiúk és leányok

részére

kész fehérneműk,
chiffon ingek, gallérok,
kézelők, nyakkendők,
zsebkendők, harisnyák,
paplanok, matrácok,
flanel-takarók

olcsón szabott árakhoz kaphatók:

Szabó Lajos fiai cégénél

Debreczen, Rózsa-tér.

Dijtalanul adok

énekbeni oktatást **jóhangu** izraelita fiúknak. Jó eredményt felmutató tanítványok, később a templomi énekkarban alkalmazást kaphatnak.

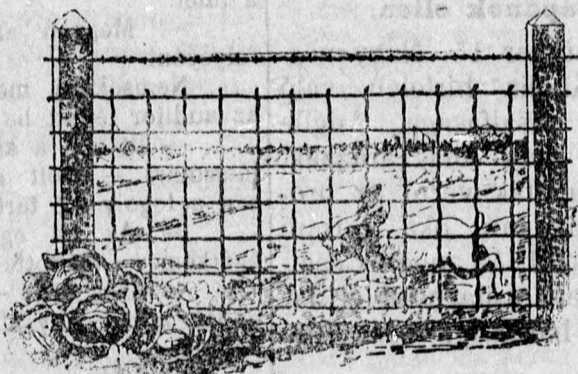
Toloczko N. főkántor

Széchenyi-u. 25.

Vadkárók ellen!

Bámulatos olcsó kerítések!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

BUDAPEST, VIII., Üllői-ut 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát

mint a legcélszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot,

mely **előnyeinel fogva** fölülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve **rendkívül fontos találmány** előnye: **Olcsóság:**

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):

körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1-50 méter magasságban 2-2, 2-5 és 2-8 mm. dróterösségűekből

Sodronyerősség mm.: 1-2 1-4 1-6 1-8 2-0 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár □-méterenkint fillér: **40 48 56 64 72 86 100 120** fillér.

Körülbelül 3×5 centiméter (hosszukás) lyukbőséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterösségben.

Sodronyerősség mm.: 1-2 1-4 1-6 1-8 2-0 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár □-méterenkint fillér: **58 66 74 82 96 110 130 150** fillér.

Csomagolásért, föladásért és kezelési költségéért számítok □-méterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legfeljebb 50 fillért.

Célszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átmásztat is megnehezíti. A fonat csavart szálai — mint vékony sodronykötelek — a kerítés bosszirányában futnak, mi által nagy az ellenálló képessége; a keresztirányúak pedig hullámosak, a szálok összecsiszása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézvel meghuzva, egyszerűen a faduczhoz szegzendő, horganyozott kettős szeggekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat fessége, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. Feszítősodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskés sodrony alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. A tüskés sodrony méterenkint ára **6 fill.** Számos elismerőlevellel áll rendelkezésre.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos pontos és gyors kiszolgálás.